

Sygn. akt V KK 326/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 grudnia 2022 r.,
w sprawie wnioskodawcy **H. D.**
kasacji wniesionej przez prokuratora od
wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 16 marca 2022 r. sygn. akt II AKa 356/21
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku
z 29 lipca 2021 r., sygn. akt II Ko 14/19

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Słupsku w sprawie o sygn. II Ko 14/19 odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z niesłusznego wykonania wobec S. K. wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 26 lutego 1947 roku w sprawie o Nr. akt SR 72/47, na mocy którego został skazany na karę 10 lat więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat oraz przepadek całego mienia, przy czym postanowieniem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 21 maja 1947 roku w drodze zastosowania amnestii, powyższa kara została złagodzona do 5 lat więzienia, a postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie XI Ko 15/19-Un stwierdzono nieważność wyroku byłego

Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 26 lutego 1947 roku wydanego w sprawie Nr. akt SR 72/47 w zakresie dotyczącym S. K., na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie H. D. kwotę 685.224,25 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 231.459,80 złotych tytułem odszkodowania z powodu niesłusznego wykonania wobec jej ojca S. K. kary 5 lat więzienia wskutek wydanego postanowienia przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku z dnia 21 maja 1947 roku o złagodzeniu orzeczonej wcześniej kary 10 lat więzienia, utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat oraz przepadek całego mienia orzeczonej wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 26 lutego 1947 roku w sprawie o Nr. akt SR 72/47, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku, oddalając wniosek w pozostałym zakresie.

Apelację od ww. wniosła Prokurator Okręgowy w Słupsku, zaskarżając go w całości na niekorzyść wnioskodawczynie i zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 7 i art. 410 kpk wynikającą z naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów poprzez wybiórczą ich ocenę, obdarzenie walorem wiarygodności całość zeznań wnioskodawczynie, podczas gdy z dokumentów źródłowych wykazano przeciwieństwo części jej zeznań, nieuwzględnienie wszystkich okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, a przez to dowolne i dokonane z obrazą prawa materialnego tj. art. 8 ust. 1 zd. 2 Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego, błędne przyjęcie przesłanek do zasądzenia całości należnej S. K. kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania wnioskodawczynie, zamiast należnej jej połowy części powyższych świadczeń, wskutek nie nadania właściwego znaczenia okoliczności, że S. K. poza wnioskodawczynią posiadał także syna Z. K., który zmarł w dniu [...] 1998 r., i w sytuacji gdy na rzecz wnioskodawczynie, która wystąpiła z żądaniem powinny zostać zasądzone tylko takie części świadczenia przysługujące represjonowanemu, jakie

wynikają z podziału całych kwot świadczenia w postaci zadośćuczynienia i odszkodowania na ilość osób uprawnionych; ponadto przyznanie nienależnego odszkodowania z obrazą prawa materialnego tj. art. 361 i 363 k.c. bez właściwego zastosowania metody dyferencyjnej, z błędnym przyjęciem, bez odliczenia od utraconych przewidywanych dochodów represjonowanego - kosztów utrzymania własnego i rodziny oraz skromnego utrzymania skazanego w więzieniu, a nadto z dokonane z obrazą prawa materialnego tj. art. 445 § 1 i 2 kc przy szacowaniu zadośćuczynienia dowolne przyjęcie, że zasądzona kwota 685.224,25 zł na rzecz wnioskodawczyni za doznaną krzywdę przez jej represjonowanego ojca jest kwotą adekwatną i odpowiednią w okolicznościach niniejszej sprawy, społecznie sprawiedliwą, utrzymaną w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom, przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa - co w konsekwencji spowodowało zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania w kwocie zawyżonej oraz doprowadziło do nadmiernego wzbogacenia się wnioskodawczyni. Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art.427§1 kpk i art.437 §1 i 2 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonych zadośćuczynienia i odszkodowania i zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni 1/2 części należnych zmarłemu represjonowanemu kwot odszkodowania i zadośćuczynienia.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie o sygn. akt II AKa 356/21 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wniósł Prokurator Okręgowy w Słupsku, zaskarżając go w całości na niekorzyść wnioskodawczyni i zarzucając rozstrzygnięciu: rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku a mianowicie przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. 2021 poz. 1693) polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, iż uprawnienia represjonowanego po jego śmierci przechodzą jedynie na następców żyjących w dacie stwierdzenia nieważności orzeczenia i w konsekwencji uznaniu, że nie mogły przejść prawa zmarłego represjonowanego S. K. na syna Z. K., bowiem ten ostatni nie żył w dacie stwierdzenia nieważności orzeczenia, co skutkowało utrzymaniem w

mocy wyroku Sądu I Instancji. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania. W odpowiedzi na kasację pełnomocnik wnioskodawczyny wniósł o oddalenie kasacji jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja prokuratora jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Wywiedziony w kasacji zarzut naruszenia prawa materialnego mimo, iż inaczej sformułowany – stanowi de facto powtórzenie zarzutu apelacyjnego. Przetoczona przez skarżącego argumentacja odnosi się do kwestii, które już zostały wnikliwie i rzetelnie przeanalizowane przez Sąd II instancji. Wskazać należy, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wywiedziony uprzednio w apelacji zarzut kasacyjny może być skuteczny tylko wówczas, gdy Sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 kpk i art. 457 § 3 kpk. *(tak: Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II KK 322/16).*

Wbrew twierdzeniom skarżącego w przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy prawidłowo i rzetelnie rozważył zarzut apelacji dotyczący ustalenia kręgu uprawnionych do wystąpienia z roszczeniem o odszkodowanie i zadośćuczynienie w związku z orzeczeniami i decyzjami o internowaniu wydawanymi w stanie wojennym, a dokonana analiza uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie daje podstaw do twierdzenia, że doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego tj. art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. W kasacji prokurator ponownie powołuje przytaczane już w apelacji na poparcie swojego stanowiska nieaktualne tezy orzecznicze oraz wyrwane z kontekstu fragmenty orzeczeń zapadłych w innym stanie faktycznym. Wymienione przez skarżącego okoliczności, których nie ma potrzeby po raz kolejny przytaczać, były wzięte pod uwagę przez Sąd II instancji podczas przeprowadzania przez ten Sąd kontroli wyroku Sądu I instancji.

Z uwagi na to, że kwestie podniesione w kasacji stanowiły już przedmiot rozważań Sądu odwoławczego, do tych wywodów, jako przekonujących, należy tu autora kasacji odesłać.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]

l.n